

Szczecin, dnia 23 września 2013 roku

Trybunał Konstytucyjny
Al. Jana Christiana Szucha 12a
00 - 918 Warszawa

skarżący: A   Z   , ul.   ,
repr. przez adw. Roberta Kalińskiego
70-303 Szczecin, ul. Boh. Getta Warszawskiego 21/9

Skarga konstytucyjna

1. Jako pełnomocnik skarżącego A   Z   , na podstawie udzielonego mi pełnomocnictwa procesowego, które załączam, w oparciu o treść art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, składam skargę konstytucyjną w przedmiocie naruszenia konstytucyjnych praw skarżącego poprzez regulację zawartą w przepisie art. 526 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks postępowania karnego naruszającą prawo skarżącego do sądu.

2. Treść wskazanego wyżej przepisu a także jego wykładnia dokonywana w orzecznictwie sądów narusza przepis art. 2 oraz 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Naruszenie konstytucyjnych praw skarżącego nastąpiło postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia   lipca 2013 roku (sygn. akt:) pozostawiającym kasację obwinionego (skarżącego) A   Z   bez rozpoznania.

4. Naruszenie konstytucyjnych praw skarżącego polega na przyjęciu, że adwokat będący stroną postępowania karnego nie jest uprawniony we własnej sprawie do samodzielnego sporządzenia i podpisania kasacji od orzeczenia sądu drugiej instancji.

5. Postanowienie, o którym mowa w pkt 3 skargi o pozostawieniu kasacji bez rozpoznania kończy postępowanie karne w sprawie. Kasację bowiem w stosunku do tej samej osoby i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz. Oznacza to, iż skarżącemu nie przysługują już dalsze środki zaskarżenia.

6. Postanowienie Sądu Najwyższego opisane w pkt 3 skargi zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego w dniu 5 sierpnia 2013 roku, co oznacza, iż 3 miesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej, przewidziany w przepisie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 roku o Trybunale Konstytucyjnym został zachowany.

7. Jak wynika z treści uzasadnienia postanowienia opisanego w pkt 3 zakwestionowany w niniejszej skardze przepis stanowił podstawę wydania tego postanowienia, bowiem Sąd Najwyższy wprost powołuje się na treść art. 526 § 2 kpk.

Uzasadnienie

I. Podając, zgodnie z treścią art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 roku o Trybunale Konstytucyjnym, opis stanu faktycznego wskazuję, że Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury w Warszawie orzeczeniem z dnia   grudnia 2013 roku (sygn. akt:) utrzymał w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w P   z dnia   grudnia 2011 roku (sygn. akt:), w którym to orzeczeniu uznano adwokata A   Z   winnym wykroczenia dyscyplinarnego przeciwko §   oraz §   Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu i za to przewinienie wymierzono obwinionemu karę

Od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego obwiniony wniósł do Sądu Najwyższego kasację sporządzoną i podpisaną osobiście zaś po wezwaniu do uzupełnienia braku formalnego dotyczącego przymusu adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym obwiniony złożył do Sądu Najwyższego kasację podpisaną przez swojego obrońcę. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia   lipca 2013 roku pozostawił kasację obwinionego A   Z   bez rozpoznania albowiem stwierdził, iż kasacja nie spełnia wymogu przymusu adwokacko-radcowskiego, ponieważ została jedynie podpisana a nie sporządzona przez obrońcę – adwokata.

II. W ocenie skarżącego przepis art. 526 § 2 kpk jest niezgodny z Konstytucją RP, a w szczególności z jej przepisami zawartymi w art. 2 oraz 45 ust. 1.

Nie budzi wątpliwości, że wprowadzony w procedurze karnej przymus sporządzania i podpisywania kasacji przez fachowego prawnika ma za zadanie zapewnienie prawidłowego, pod względem formalnym i merytorycznym, opracowania tej kasacji. Uboczny cel regulacji wprowadzającej przymus adwokacki to oczekiwanie, iż kasacje będą wnoszone jedynie w uzasadnionych przypadkach.

Przypomnieć jednak należy, że w ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego oraz ustawy - Kodeks karny skarbowy, która weszła w życie w dniu 1 września 2000 r., dokonano zmiany przepisu art. 526 § 2 kpk. Przepis ten przed wejściem w życie noweli z dnia 20 lipca 2000 r. wyraźnie upoważniał także adwokata do sporządzenia i podpisania kasacji. Obecnie w przepisie tym nie ma mowy o adwokacie, lecz o obrońcy lub pełnomocniku będącym adwokatem albo radcą prawnym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego do czasu wejścia w życie nowelizacji przyjmowano, że w sytuacji, gdy strona jest adwokatem, to sporządzona i podpisana przez nią osobiście kasacja spełnia ustawowe wymagania "sporządzenia i podpisania przez adwokata" (por. post. SN z 20.10.1998r., III KZ 118/98, OSNKW 1998, z. 11-12, poz. 54). Argumentowano, że skoro ustawa nie wymaga, aby kasację sporządził i podpisał "obrońca" lub "pełnomocnik", więc jeżeli strona jest adwokatem, to sporządzona i podpisana przez nią osobiście kasacja spełnia ustawowe wymagania "sporządzenia i podpisania przez adwokata". W ocenie Sądów natomiast zmieniona 1 września 2000 roku treść przepisu art. 526 § 2 kpk sprawia, że nawet strona będąca adwokatem lub radcą prawnym nie może samodzielnie i prawnie skutecznie, sporządzić i podpisać kasacji.

Zdaniem skarżącego treść art. 526 § 2 kpk w aktualnym brzmieniu narusza jego prawo do sądu. Ratio legis instytucji przymusu adwokackiego, tj. konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu fachowego kasacji, ich merytorycznej i formalnej poprawności pozwala bowiem przyjąć (przy nadaniu prymatu wykładni celowościowej i funkcjonalnej), że adwokat ma prawo sporządzić i podpisać kasację we własnej sprawie, to znaczy w sprawie, w której występuje w charakterze oskarżyciela posiłkowego, powoda cywilnego bądź oskarżonego. Wprowadzony do kodeksu postępowania karnego przymus adwokacki przed Sądem Najwyższym

wynika bowiem z konieczności dokonywania czynności przez osoby zawodowo przygotowane do właściwego formułowania i argumentowania pism procesowych. Niewątpliwie adwokat jest osobą wykwalifikowaną w zakresie sporządzania wszelkich pism procesowych. Oceny tej nie zmienia także argument, iż adwokat nie powinien sporządzać pism w sprawach, w których jest osobiście zaangażowany w wynik procesu. Otóż zgodnie z treścią § 14 Zbioru zasad etyki adwokackiej i godności zawodu adwokat odpowiada za treść pism procesowych przez niego zredagowanych nawet jeśli ich nie podpisał. Oznacza to, że adwokat odpowiada za treść wszelkich pism procesowych przy których tworzeniu brał udział.

Poza tym zdaniem skarżącego żadne racje nie przemawiają za tym, aby instytucji przymusu adwokackiego przy sporządzaniu kasacji nadawać inne rozumienie niż instytucji przymusu adwokackiego obowiązującej przy sporządzaniu wniosku o wznowienie postępowania (art. 545 § 2 kpk). Przypomnieć także należy, iż w postępowaniu cywilnym przymus adwokacki nie obowiązuje przed Sądem Najwyższym gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Adwokat ma więc możliwość sporządzenia i podpisania skargi kasacyjnej we własnej sprawie cywilnej (87¹ § 2 kpc). Co więcej, ostatnio Sąd Najwyższy wskazał również, iż przy sporządzaniu skargi kasacyjnej pełnomocnik może posługiwać się projektami sporządzonymi przez osoby trzecie (także przez samą stronę) i z reguły dla uznania zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego wystarczające jest, że pełnomocnik podpisze skargę. Podpisując skargę pełnomocnik bierze bowiem na siebie odpowiedzialność za jej treść. Sam podpis pełnomocnika jest niewystarczający dla zachowania przymusu adwokackiego jedynie w sytuacji, gdy z treści skargi w sposób niewątpliwy wynika, że została ona sporządzona przez samą stronę, a jej poziom merytoryczny nie odpowiada wymaganiom, które można postawić przeciętnemu profesjonalnemu pełnomocnikowi (post. SN z 27.01.2012 roku, II UK 244/11).

Reasumując stwierdzić należy, że ograniczenie możliwości podpisywania przez adwokata kasacji we własnej sprawie jest niezgodne z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Wpisanie bowiem adwokata na listę adwokatów (art. 65 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze) oznacza, że spełnia on wszelkie warunki niezbędne do profesjonalnego świadczenia pomocy prawnej tj. posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie oraz daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu. Adwokat jest więc uprawniony do sporządzania i podpisywania wszelkich pism (w tym przed Sądem Najwyższym) a tym samym także pism w sprawach, w których jest stroną. Nie ma przy tym znaczenia czy sprawa, w której adwokat jest stroną jest sprawą cywilną czy karną. Pozbawienie zaś adwokata możliwości sporządzania osobiście kasacji w sprawie karnej przeciwko niemu narusza art. 45 ust. 1 Konstytucji, formułujący prawo jednostki do sądu i prawo do ochrony prawnej rozumiane jako zapewnienie jednostce możliwości realnej i skutecznej ochrony prawnej nie tylko formalnie, jako dostępność drogi sądowej w ogóle, lecz i materialnie, jako możliwość prawnie skutecznej ochrony praw na drodze sądowej. Wszelkie uregulowania, które nadmiernie utrudniają lub uniemożliwiają ochronę prawną są bowiem niezgodne z Konstytucją.

W tym stanie rzeczy skarga konstytucyjna zasługuje na uwzględnienie.

Adwokat
Robert Kaliński
Robert Kaliński

załączniki:

1. pełnomocnictwo z dowodem opłaty skarbowej,
2. postanowienie Sądu Najwyższego z .07.2013r.,
3. cztery odpisy skargi i załączników,